

DAGSORDEN |SON| Kultur- og utviklingskomiteen (2015-2019) d. 08-03-2018

Mødedato Torsdag d. 08. marts 2018 kl. 08:30

Mødested Songdalen rådhus Juvet

Indholdsfortegnelse

Program for møtet.....	3
Godkjenning av protokoll.....	5
Finsland idrettspark - utbygging trinn 1 - behov for oppfinansiering.....	7

Punkt 2/18: Program for møtet

MØTEINNKALLING

Kultur- og utviklingskomiteen

Dato: 08.03.2018 kl. 8:30
Sted: Songdalen rådhus Juvet
Arkivsak: 18/00005
Arkivkode: 033

Eventuelle forfall må meldes snarest.
Vararepresentanter møter etter nærmere innkalling.
Sakslisten er utlagt til offentlighet i rådhuset, på bibliotekene og www.songdalen.kommune.no

SAKSKART			Side
Program for møtet			
• 17.maifeiring – status planlegging v/Ane A Seljeseth# • System rundt tilskuddsmidler til lag og foreninger for å øke inkludering og deltakelse v/Lene Mordal • Status aktivitet i klubblokalene i Noden v/ Dejan Vasic • Kulturaktiviteter- nyttårskonsert, UKM, o.a v/Ane A Seljeseth			
Godkjenning av protokoll			
2/18	18/00005-7	Godkjenning av protokoll	3
Saker til behandling			
2/18	16/00496-39	Finsland idrettspark - utbygging trinn 1 - behov for oppfinansiering	4

Songdalen kommune, 28.februar 2018

Helge Stapnes
Leder

Reidun Fredriksen
Form.skap.sekr.

Punkt 2/18: Godkjenning av protokoll

Bilag

Protokoll Kultur- og utviklingskomiteen 01.02.2018

Dato 26. februar 2018
Saksnr.: 18/00005-7
Saksbehandler Reidun Fredriksen

Saksgang
Kultur- og utviklingskomiteen

Møtedato
08.03.2018

Godkjenning av protokoll

Forslag til vedtak

[Protokoll fra 1.2.18 godkjennes](#)

Punkt 2/18: Finsland idrettspark - utbygging trinn 1 - behov for oppfinansiering

Dato 21. februar 2018
Saksnr.: 16/00496-39
Saksbehandler Harald Hinna

Saksgang

Kultur- og utviklingskomiteen
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

08.03.2018
11.04.2018
25.04.2018

Finsland idrettspark - utbygging trinn 1 - behov for oppfinansiering

Forslag til vedtak

Kultur- og utviklingskomiteen anbefaler at Formannskapet fatter følgende innstilling til kommunestyret:

1. Finsland idrettspark – trinn 1 bygges som vist med samlet prosjektkostnad kr. 10,65 mill.
2. Behovet for oppfinansiering på kr. 7,85 mill. finansieres som vist i saken.
3. Rådmannen får fullmakt til å foreta økt låneopptak med kr. 3,761 mill. i tråd med finansieringsplanen.

Sammendrag

I utarbeidet forprosjekt for Finsland Idrettspark er det vist en trinnvis utbygging i 3 trinn. For å realisere trinn 1, som inneholder nærmiljøanlegg, liten løpebane, infrastrukturanlegg og kunstgressbane, er behovet for oppfinansiering kr. 7,85 mill.

Bakgrunn for saken

I økonomiplanen for 2018-2021 vises det til at det skal lages en egen sak til kommunestyret med bakgrunn i mulighetsstudie som er laget.

Prosjektet startet opp med at Framsteg IL, i oktober 2014, laget en prosjektbeskrivelse for Finsland Idrettspark. Denne viste fremtidige idrettsanlegg og hvordan en så for seg utnyttelsen av området rundt Finsland skole.

Finansieringsplanen den gang var bygge på en tre-delning mellom idrettslag, kommunen og spillemidler. I mulighetsstudien ble det stipulert ett beløp på for entreprenørkostnadene på 5,348 millioner kroner. For å kunne gjennomføre dette i kommunal regi, ble det stipulert utgifter til forprosjekt, prosjektering, prosjekt- og byggeledelse, anskaffelseskostnader, marginer mv, på til sammen 2,453 mill. kroner.

Utfra dette ble det i økonomiplanen for 2016-2019 lagt inn 0,3 mill i 2016 – 2,87 mill i 2017 og 4,613 mill i 2018, totalt 7,783 mill kr.

I økonomiplanvedtaket i desember 2016, for perioden 2017-2021, ble opprinnelig bevilging på 7,783 mill. endret til 2,5 mill. (netto ramme) samt at Kultur- og utviklingskomiteen skal ha funksjonen som styringsgruppe for prosjektet.

Prosjektavdelingen overtok prosjektledelsen sommeren 2017 og i august/september ble det avholdt en konkurranse for å anskaffe en konsulent til å lage en plan og et forprosjekt for området.

Involvering av dag- og kveldsbrukere

Idrettslaget og skolen har i forprosjektet vært representert med Espen Slottet, som har kommet med flere innspill og ideer til planen og sørget for forankring lokalt.

Tippemidler

Idrettsrådgiver Mats Dahl Aanonsen fra Vest-Agder fylkeskommune har under prosessen vært i dialog med konsulenten og antatte tilskudd er utarbeidet i samråd med fylkeskommunen. Prosjektet ble forelagt Kultur- og utviklingskomiteen første gang 12. oktober, der Norconsult AS v/Michael Klages, presenterte planen og kalkyle på opparbeidelse. Komiteen kom mange positive tilbakemeldinger på planen, men var bekymret for kostnadsbildet. Det ble bedt om å komme tilbake med en plan som viste en trinnvis utbygging, noe som ble gjort den 30. november. Prosjektet ble også tatt opp i administrativ byggenemnd 3. november, der en trinnvis utbygging og tilhørende kalkyler ble presentert.

Trinnvis utbygging - fremdrift

Trinn 1 anbefales bygget ut i 2018/2019.

Dette omfatter 7'er kunstgressbane med flomlysanlegg, tennisbane med flomlysanlegg, nærmiljøanlegg/aktivitetsanlegg med mulighet til 100 m løpsøvelser, basket og 3'er fotball med belysning, sandvolleyballbane med belysning, delvis opparbeidelse av fremtidig asfaltert rundløype. Byggetrinn 1 sørger også for nødvendig underjordisk infrastruktur for klubbhuset og fremtidige anlegg forbi dette byggetrinnet.

Utbyggingen innehar kantavslutninger og kvaliteter som gjør at resten av anlegget på Finsland kan brukes uavhengig av hverandre.

De neste trinn er også avhengig av økonomisk innsats av kommunen der trinn 2 gir en økt satsing og tilrettelegging på friidrettsaktiviteter. Det anbefales at dette trinnet startes opp i løpet av en 5 års periode.

Trinn 3 er mest avhengig av når idrettslaget ønsker å bygge nytt klubbhus/tribuner i tillegg til at det blir anlagt en asfaltert rundløype. Anbefales å bygges ut i løpet av en 10 års periode.

Driftskostnader

Det vil tilkomme løpende utgifter til strøm (lys), vedlikehold av banedekke/granulathåndtering, fastmontert utstyr mm. Det er etterspurt nøkkeltall fra Kristiansand kommune, men dette er ikke mottatt pr dato. Utfra egne erfaringstall (Ingeniøravdelingen) for anlegget på Hortemo, antas det årlige driftsutgifter på ca. 100.000,-

Vinterbruk

Det er ikke medtatt kjøp av egnet utstyr og økte drifts- og vedlikeholdskostnader for å kunne bruke banen i vintersesongen. Skal banen brøytes må det anskaffes traktor og tilhørende utstyr som kan brukes på kunstgress. Kostnader for dette er ikke medregnet og en antar en pris på 1 000 000,- for traktor og 250 000,- for utstyr. Drift- og vedlikeholdskostnadene for vinterbruk antas å utgjøre fra 50-75 000,- pr år.

Hvis en tilrettelegger for vinterbruk, må en også ta med i betraktning at denne type baner er uheldig å brøyte da det blir stor slitasje på banen og banedekke. Kristiansand kommune brøyter ikke banene de 2-3 første årene pga dette. Ved normal bruk må gresset skiftes etter ca 10 år men ved vinterbruk vil man kunne risikere utskifting tidligere enn dette.

I vurderingen om en skal legge til rette for vinterbruk på denne banen må en også ta med at det også vil få betydning av bruken og økte kostnader for de andre baner vi har, så som den nye kunstgressbanen på Hortemo og de mindre banene vi allerede har på SUS og Tunballen.

Planlagte tiltak i forhold til granulathåndtering

Prosjektet har hele tiden hatt fokus på at Finsland idrettspark planlegges mht. å hindre spredning av granulater til omgivende terreng. Norconsult har derfor under detaljprosjekteringen utarbeidet anleggstekniske løsninger som bidrar til at granulater ikke kan komme på avveier.

Finsland idrettspark er planlagt bygd opp med åpen overbygning, der nedbør kan trenge gjennom

massene og infiltrere i grunnen. Det skal brukes masser av pukk uten finstoff som forkiles i toppen. Et avsluttende lag av drengsalfalt danner det øverste laget i oppbygningen. De ulike idrettsdekkene av kunstgress og plasstøpte kunststoffdekker legges ut på drengsalfaltlaget.

Kunstgressbane / Fotballbane

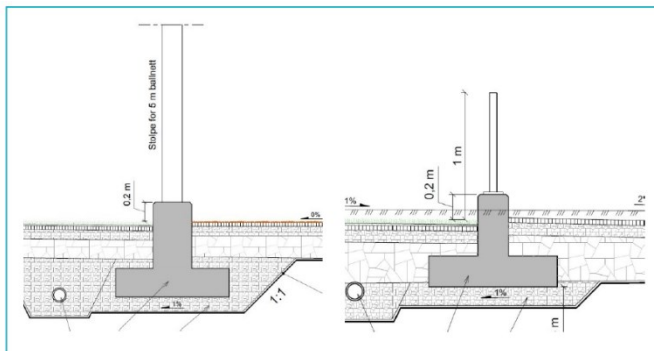
Det er planlagt å legge kunstgress med ifyll av kvartssand og granulat på støtdempende underlag. Av den grunn vil det være nødvendig å etablere fysiske tiltak som hindrer granulatspredning. Konkret er det planlagt følgende tiltak:

Ringmur

Det er planlagt å ramme inn kunstgressbanen med betongmur og gjerde. Toppen av betongmuren skal ligge ca. 20 cm over kunstgressdekket, og vil så hindre vandrings av gummigranulat ut av banen. Ringmuren vil videre bidra til å hindre at løv og nåler som ligger på bakken utenfor muren, blåses inn på fotballbanen.

Ringmuren utformes med tykkelse 40 cm på begge kortsider av banen, der 5 m høyt ballfangernettet settes opp.

Ringmuren skal ha tykkelse 25 cm på begge langsider av banen, der 1 m høyt gjerde settes opp, jf. figur 1

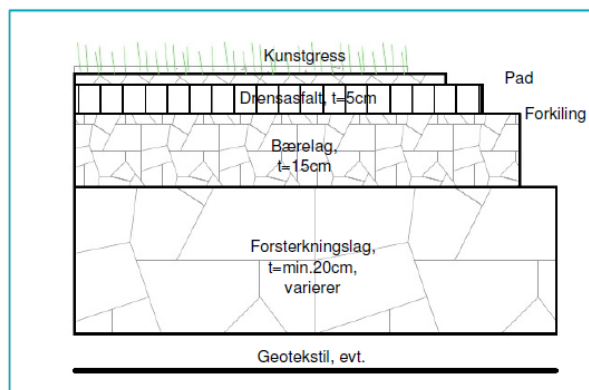
Figur 1 Ringmurer

Støtdempingslag (pad)

Paden er et mykt perforert underlag under kunstgresset. Det finnes ulike typer pad, f.eks.

plasstøpte, prefabrikerte med og uten strukturert overflate. Paden bidrar til å opprettholde spillgenskaper og funksjonskrav. Paden bidrar videre til at mengde gummigranulat kan reduseres med inntil 50% (forutsatt 15 mm frihøyde, 15 mm sand og stråhøyde 45 mm vs. 60 mm ved kunstgress uten pad).

Kunstgressbanen på Finsland planlegges anlagt med prefabrikkert pad i oppbygning som vist i figur 2.

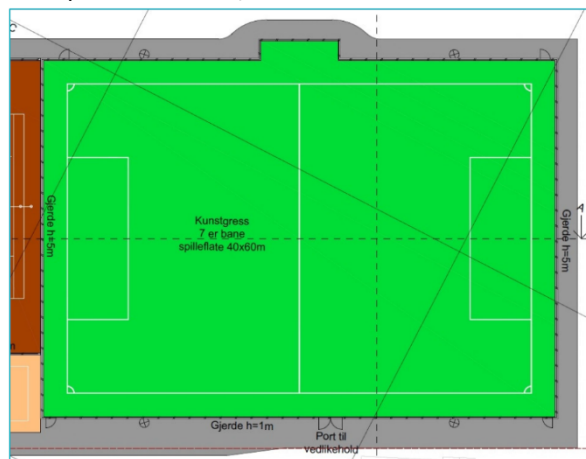
Figur 2 Prinsipp oppbygning

Sikkerhetssoner

Kulturdepartementets krav til sikkerhetssonens bredde på 7'er baner, er 3 m. I dette tilfellet planlegges kunstgress på hele bredden av sikkerhetssonen, lagt helt inntil ringmuren. Granulat som eventuell flytter på seg vil bli liggende på kunstgresset og kan lettere fordeles ut i banen igjen.

Ved vinterbruk kan snøen lagres i sikkerhetssonen og banen snevres inn til anbefalte minimumsmål for 7'er baner 35x55 m. Det vil da være 8 m plass til snølagring på alle sider av banen. Dette er viktig med tanke på å holde snøen innenfor ringmuren. Når snøen smelter vil omtrent rent granulat ligge igjen på gresset.

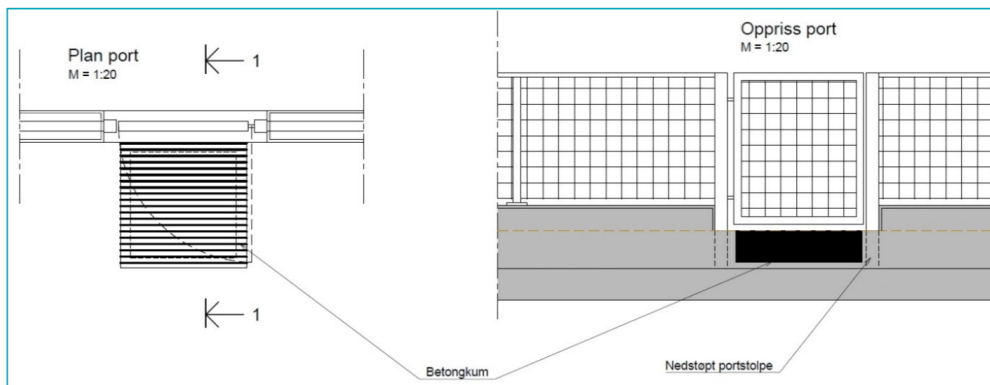
Figur 3 viser utformingen.

Figur 3 Sikkerhetssonen helt inntil ringmuren

Definerte inn- og utganger / Port til vedlikeholdsmaskin

Granulatspredningen unngås mest effektivt ved plassering av definerte inn- og utganger, med et tilstrekkelig antall gangporter, hensiktsmessig plassert rundt banen. Det er planlagt å plassere 4 stk. gangporter rundt banen samt granulatoopsamlingskummer med fotskraperist og filterinnlegg i hver gangport. Det kan i tillegg være hensiktsmessig å supplere gangportene med f.eks. benk og skobørster, der spillere skal fjerne granulatet fra klærne og sko, rett i oppsamlingskummen. Disse kumløsningene må vedlikeholdes av vedlikeholdsansvarlig med jevne mellomrom. Slike løsninger er etablert i nye Moan stadion i Levanger og ved nye kunstgressbaner i Oslo.

Figur 4 Gangporter m/granulatoopsamlingskum

Ifm. inn- og utkjøring av vedlikeholdsmaskiner gjennom porten, er det ikke planlagt granulatoopsamlingskummer. Det vil være mer hensiktsmessig å etablere gode vedlikeholdsrutiner og -instrukser, for vedlikeholdsansvarlig. Granulatresten som ligger på vedlikeholdsutstyr skal feies av innenfor kunstgresset, før utstyret forlater porten.

Bruks- og vedlikeholdsrutiner må utarbeides av anleggseier i enighet om med klubben. Klubben må få ansvar å sørge for opplæring og bevisstgjøring i klubbens strukturer og ledd, overfor medlemmene, trenere og brukerne.

Granulat og kunstgress

Den billigste varianten av granulat, er det medieomtalte SBR granulatet, produsert av oppmalte bildekk (et resirkuleringsprodukt). Kunstgressbanen på Finsland planlegges med denne type granulat.

Andre granulattyper som EPDM eller TPE, er produsert av nye råvarer.

Granulatspredningsproblematikken vil være den samme. Når det gjelder biologisk nedbrytbare granulattyper, henvises det til skriv fra Miljødirektoratet hhv. Miljødirektoratets prosjekt "Environmentally friendly substitute products for rubber granulates as infill for artificial turf fields".

Det må velges et slitesterkt kunstgress med høy stråtetthet, høy stråvekt/m² og høy stråtykkelse. Høy stråtetthet minimerer mengden granulat. I tillegg vil det være hensiktsmessig å legge et 15 mm kvartssandlag i bunnen av gresset. Stråhøyden vil ligge mellom 40-45 mm.

Drens- og overvannssystem

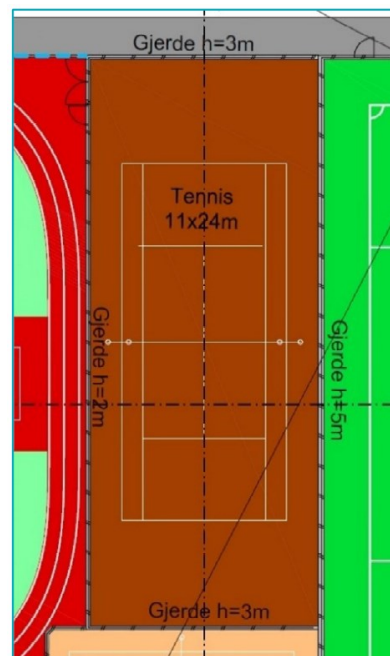
Banen er planlagt bygget opp selvdrenerende. I tillegg planlegges dreneringsledninger/-grøfter til drenering av traubunn. Det etableres vedlikeholdskummer for drens-systemet med åpne lokk under kunstgresset. Sandlaget i bunnen av kunstgresset vil ha en filtervirkning, og vil holde tilbake granulatet. Kunstgresset i sikkerhetssonen åpnes ved kumløkkene i en bred stripe, helt inntil ringmuren. Kunstgresset kan klappes opp dersom det er nødvendig med tilgang til drens-systemet.

Tennisbane

Det er planlagt å legge tennisbelegg av rødt kunstgress med ifyll av kvartssand, evt. kvartssand med rød syntetisk cover som ifyllmaterialet. Slike typer dekke krever svært lite vedlikehold og lite etterfyll av sand. Kunstgresset har lav stråhøyde (ca. 12 – 14 mm). Det vil ikke være nødvendig å etablere vanningsanlegg. Banen må kostes før bruk. Løsningen er et svært robust og godkjent system og Norconsult har drøftet dette med anleggsansvarlig i Norges Tennisforbund.

Prinsippene for å hindre granulatspredning fra tennisbanen vil være de samme som for kunstgressbanen. Det er planlagt å etablere:

- Ringmur b=25 cm, h=20 cm over tennisbelegget.
- Inngjerding med 3 m høyt gjerde på kortsidene og 2 m høyt gjerde på vestre langsiden. Den østre langsiden vil være avgrenset med fotballbanens ballfangernett.
- Definert inn-/utgang med granulatopsamlingskum og fotskraperist.
- Drens-/overvannskum under kunstgressdekket.

Figur 5 Tennisbane

Tennisbanen planlegges ikke brukt vinterstid. Av den grunn er det ikke avsatt areal til snølagring.

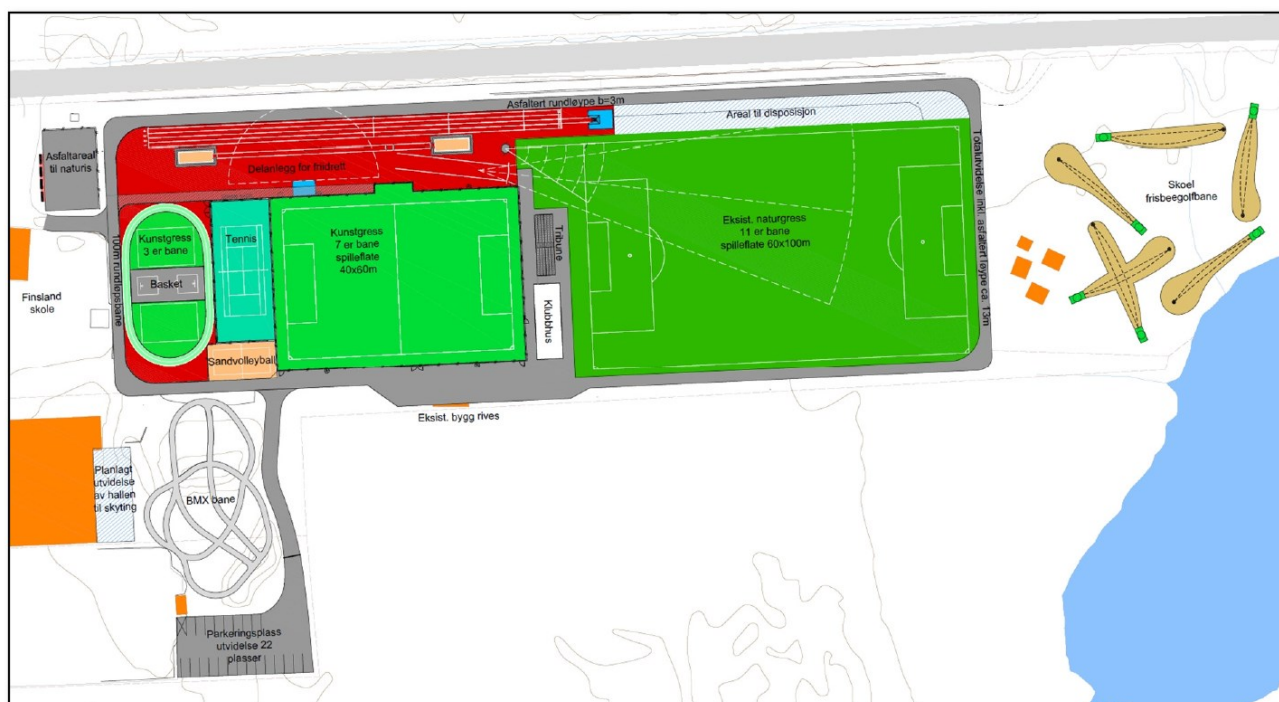
Nærmiljøanlegg

I prosjektet har vi ønsket å redusere antall kantavslutninger og antall ulike beleggtypen på nærmiljøanlegget. Nærmiljøanlegget planlegges nå med kun plasstøpt kunststoffdekke i forskjellige farger. Det er ikke nødvendig med granulathåndteringstiltak for denne anleggstypen.

Figur 6 Nærmiljøanlegg

Plan som viser anlegget ferdig utbygd:

Kalkyler og behov for oppfinansiering

Trinn 1

Trinn 1 har en kalkulert brutto kostnad på kr. 10,65 mill.

Entreprenørkostnader er stipulert til kr. 8,875 mill. og byggherrekostnader som prosjektering, prosjekt- og byggeledelse samt marginer/reserver til kr. 1,775 mill.

Det er antatt at trinn 1 utløser kr. 1,959 mill. i spillemidler og at mva utgjør kr. 2,13 mill.

Prosjektet har i dag en nettobevilgning på kr. 2,50 mill. i tillegg til forprosjekt på kr. 0,30 mill.

Dette gir følgende økonomisk oppstilling for trinn 1:

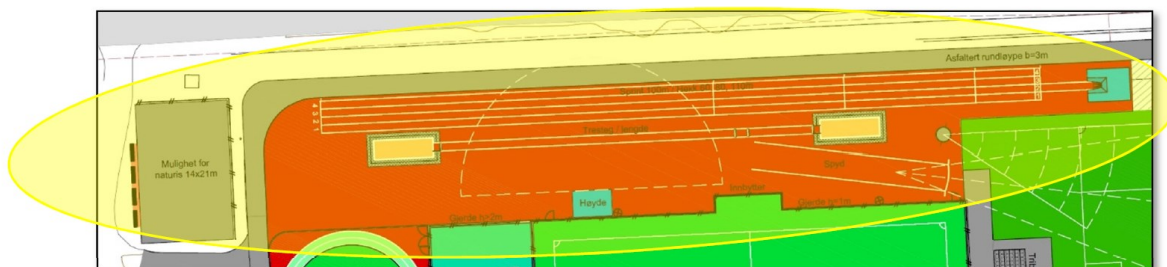
Kostnadsdel	Beløp
Entreprenør	8 875 000,-
Byggherre	1 775 000,-
Prosjektkostnad	10 650 000,-
Bevilgning 2016	300 000,-
Bevilgning 2018 (netto)	2 500 000,-
Delsum	2 800 000,-
Behov for oppfinansiering	7 850 000,-
Finansiering:	
Tilskudd	1 959 000,-
Antatt mva komp	2 130 000,-
Delsum	4 089 000,-
Nettosum	3 761 000,-

Trinn 2:

Etter at byggetrinn 1 er realisert vil en del av den eksisterende grusbanen stå igjen. Utbyggingen av denne delen med et delanlegg for friidrett, vil være et naturlig skritt for utnyttelse av resten av arealet. I tillegg kan skøytearealet med naturislegging legges inn i byggetrinn 2.

Delanlegget består av kule- og spydkast, lengdehopp og tresteg, høydehopp, Stavhopp, oppvarmingsareal og sprintareal (100 m) samt baner for 60, 80 og 110 m hekk.

Byggetrinnet omfatter bl.a. også etableringen av solide kantavslutninger. Disse vil bidra til å kunne utvide anlegget videre uten å få setningsskader på allerede etablerte delelementer.

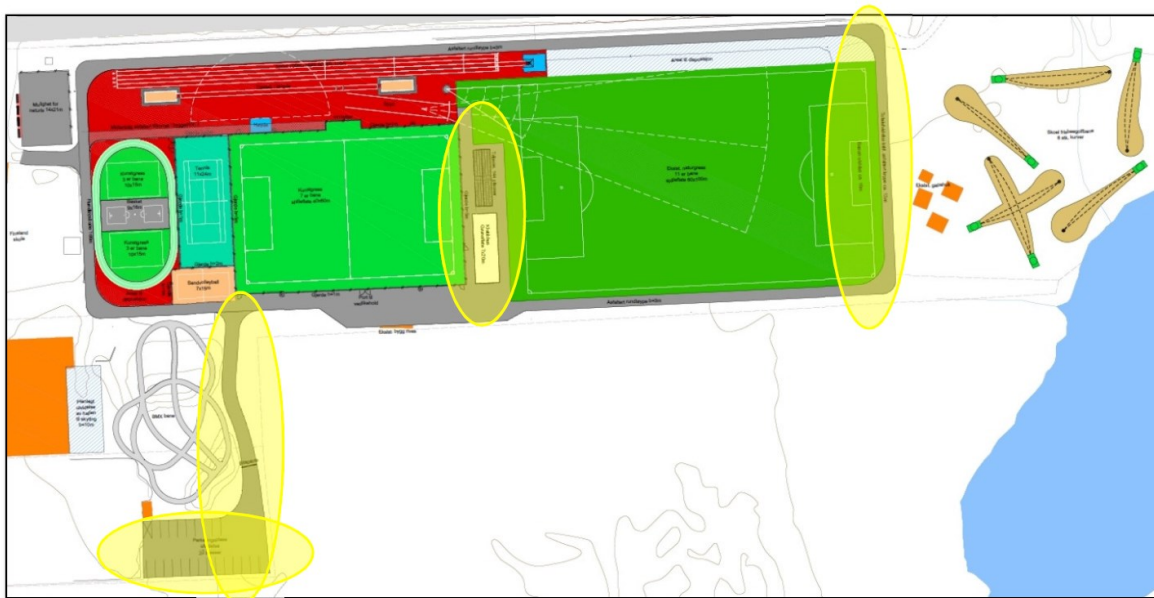
I forbindelse med etablering av delanlegget for friidrett, vil det være nødvendig å fjerne masser i gressarealet, parallelt med fylkesveien. Disse massene vil kunne benyttes til å utvide naturgressbanen. Utvidelsen av naturgressbanen er nødvendig for at spilleflata på naturgressbanen som minimum kan ha dimensjon 60x100 m, pluss sikkerhetssoner som tilfredsstillers NFFs krav. Det er videre nødvendig å ta i bruk ca. 20 m av naturgressbanen på vestre kortsiden når klubbhuset og tribunen plasseres som planlagt, jf. byggetrinn 3.

Trinn 2 er kalkulert til 5,7 mill. Tippemidler er kalkulert til ca. 1,3 mill.

Trinn 3

Byggetrinn 3 kan omfatte etablering av klubbhuset, tribunen og utvidelsen av parkeringsplass samt ny atkomstvei. Ved etablering av klubbhuset og tribunen vil ca. 20 m av naturgressbanen tas i bruk ifm. etablering av bygningsmasse og tilgjengeligheten rundt. Utvidelsen av naturgressbanen vil være nødvendig for å oppnå spilleflate 60 x 100 m.

Trinn 3 er kalkulert til ca. 10,4 mill. Tippemidler er her beregnet til ca. 3,5 mill. Det er i dette trinnet idrettslaget ser for seg dugnadsinnsats, med noe egenkapital og egeninnsats til bygging av klubbhus og tribuner.

Øvrige delementer som BMX, utvidelsen av hallen, frisbeegolf og den resterende delen av den asfalterte rundløypa er ikke kalkulert pr dato